

Han.

Aldrig, aldrig kan jag glömma
 Denna hulda, milda, öma;
 Må hon städs, en vänlig engel,
 Sväfva på min lefnads stig!

Tidigt flydde hon från jorden,
 Försin himmel mogen vorden.
 Liljan eä på vissen stängel
 Fromt mot stoftet böjer sig.

Hon.

Nästan barn då än, vi båda
 Tänkte ej på lifvets våda,
 På de feror, hvilka hota,
 Och de hinder världen har.

Men i qvällens tysta stunder,
 Utan svek och arga funder,
 Att din saknads smärtor bota,
 Kärleken min skyddsgud var.

Han.

Kärlek väl ett barn må hetal
 Detta bäst vi begge veta,
 Som med årens tal beständigt
 Stöttes längre från hyarann.

En juvel i gull bör fattas;
 Sen de båda dubbelt skattas.
 Intet fattigt, slätt, eländigt
 I palatset tålas kan.

Hon.

Glöm det fordna! Samma handen,
 Som då slet, skall knyta banden:
 "Lek går bäst emellan lika!"
 Ödet jeminade vår lott.

Skåda här en värnlös qvinna,
 Se dess tårar, hur de rinna,
 Låt de ilskna nycker vika,
 O, låt hjertat tala blott!

Han.

Om din far mig än förskjuter,
 Farnen för den arme sluter, . . .
 Nej! jag kan ej lycka tigga;
 Himlen jag förtjena vill.

Skulle dessa fasor skådas,
 Kärlekens triumph bebådas
 Bland de spillror, som här ligga,
 I en stad, ej mera till!

Hon.

Himlen med vår dygd vi viune.
 Nu är rätta stunden inne,
 Att med ädelmod betala
 Godhet liksom oförrätt.

Räck din arm min far att stöda,
 Låt för hat blott mildhet flöda,
 Och den gamles dar hugsvala,
 Att hans dödsstund blifver lätt!

Han.

Du har vunnit, tjusarinna;
Må det leda groll försvinna!
Stolthet, döf och blind, bereder
Egen ofärd, egen skam.

Nej, din fader skall ej svälta:
Nöd är glöd, och gitter smälta
Slaggen från det smycket Heder;
Rensta gull då glänser fram.

Hon.

Om vår gerning Gud behagar,
Och vi hinna gamla dagar,
Nytänd trefnad, ro och lycka
Invid dessa stränder le.

Han som störtar, reser åter,
Efter agan huldt förläter;
Vanskligt är hvad menskor tycka,
Herre, må din vilja ske!

V. VISAREN Å TORNURET.

"J, menskor, gifven grannt uppå mig akt!
"Jag går min gång, är alltid på min vakt,
"Förgäfves skryten J: vi hinne nog!
"Jag vet väl mången, som sig plunt bedrog.
"När som jag pekar med mitt finger blott,
"Då blir i staden öfverallt så brädt.
"Väl mången brummar, att jag söla plär,
"Och att jag är för bråd, en annan svar;
"Men ho som råder öfver tingens skick,
"Han vrång och väldig alltid heta fick,
"Och den som skrifver lag för Pehr och Pål,
"Ej undrar att han blir för tadlet mål.
"I denna verld ändock, hvad herrlig sak,
"Att någon helst i evigt samma mak
"År ut, år in sin bana löper fram,
"Och aktar ej på väderhanars glam!
"Lik bror min, himlens visare, är jag,
"Blott litet bättre; ty båd natt och dag
"Jag herrskar ständigt, och i snö och tö,
"Och bäst jag känner, att allt kött är hö,
"Mig aldrig dårliga bekymmer kränkt,
"Men många gånger jag här uppe tänkt:
"Om jag ej funnes till uti vår stad,
"Hon visste ej, när hon bör vara glad,
"När hon till kyrka eller hem skall gå,
"Knappt nog, när hon får sitta eller stå;
"Ja, sjelfva tankarna af mig bero,
"Hvart ord jag säger, måste alla tro.
"Jag derfor folket öfver axeln ser,
"Och aktar föga hvad der nere sker."

Så sad' han öfvermodig från sin höjd,
 Och pekade åt Ill, högst sjelfföfnöjd;
 Men glömde bort, att han var endast slaf,
 Som tog befallningar och inga gaf.
 Han tänkte ej att hjulens dolda gång
 Hans bana mätte, evigt lika lång,
 Att, hvad han visste, ur det inre gick,
 Fast undangömdt för spejarns skarpa blick.
 Vid tokars prat stads hämden nära är:
 Nu verkets krafter härjaren förtär,
 Och se, han pekar — pekar utan sans,
 Af ingen aktad, som han allsej fanns.
 Sist kommer lågan med sin vilda makt,
 Och säger: målsman, lögn du hafver sagt!
 Den fordne tid, beklagansvärda stad,
 För hän, föll bort liksom ett gulnadt blad.
 O, må den nya ej ditt hopp bedra,
 Må hvarje timma egna fröjder ha!
 Minns mellertid, att icke visarna vet,
 Ej anar ens din lefnads hemlighet:
 Inom ditt bröst du bär en talisman,
 Han ensam pekar ut den rätta ban,
 Han hviskar dig den rätta stund och tid;
 Lyd honom blott, så har du fröjd och frid!

VI. MENNISKOVÄNNEN.

Jag satt i egen koja
 Så glad och lycklig jag,
 Och tänkte: låt dem stoja
 Der ute natt och dag!
 Låt med hvarann dem kappas
 I läckra öfverdåd!
 Det bästa spel kan tappas,
 Om man är alltför bråd.

Och när de ståtligt rände
 I dyrköpt fyrspannvagn,
 En häst jag förespände,
 Med samma lust och gagn.
 När de med bång och väsen
 Framsatte hundra fat,
 Var, utan dessa fjesen,
 God husmanskost min mat.

Jag visst ej skydde världen,
 Sann vänskap var mig kär,
 Men vidrig var mig flärden,
 Hvars väg åt fanders bär.
 Väl mången på mig glodde
 Med mörka ögonkast;
 Nöd minns dock, hvar jag bodde,
 En skärf ej nånsin brast.

Jag kunnat ta en maka,
 Det stod uti mitt val,
 Men taga och försaka,
 Har med sig lika qval.
 När uti unga åren
 Mitt bröllop ej blef af,
 Jag mente så: gråhåren,
 De äro kärleks graf.

Man ser så ofta miste
 På flickorna i by,
 Och jag ej är den siste,
 Som sökt med heder fly.
 Fast ingen med mig skalkats,
 Och smygt sig till min famn,
 Bekymren sällan nalkats
 Den ensligt lugna hamn.

Der låg min lefnadsskuta
 För ankar längesen;
 Min bok var lätt att sluta,
 Ty den var klar och ren.
 Och djupt på kistans botten
 Låg spard en arfvedel
 Åt dem, som sämsta lotten
 Fått ut i lyckans spel.

Hur mången redlig qvider
 I nöd och uselhet!
 Hur mångt hjerta svider
 Af sår, dem ingen vet!

Ty lik en neslig krämpa
 Är ofta armoden;
 Sjelf kan man ej den dämpa,
 Men blygs att röja den.

Åt dessa blyga arma
 Min gåfva var beskärd,
 Åt mor, som höljs i slarfva,
 Fast hon är siden värd;
 Åt barn, hvars gryma öde,
 I värnlöshetens dar,
 Ur lifvet till de döde
 Bortryckte älskad far.

Jag visste, hvilat blifver
 I grafven dubbelt söt,
 När man på stenen skrifver:
 "Sitt bröd han androm bröt."
 Men menskotankar fara
 Liksom en dunst och rök;
 Ett ögonblick, ett bara,
 Ut hela summan strök.

Nu är jag fattig vorden,
 Har ingenting att ge;
 Gud lofvar, ej på orden,
 På tanken endast se.
 Hvad klagat jag då öfver
 Att elden grufflig var!
 Helt litet den behöfver,
 Som blott till likfärd spar.

VII. FÖRVIRRINGEN.

Skri och støj från alla kanter,
 Hundaglafs och barnagråt,
 Knak och brak och jemmerlåt
 Höras uppå torg och branter.
 Der en kullkörd kärra, lemnad,
 Här en tunna, sönderremnad!

Hos den fattiga och rika,
 Hvilka dårliga bestyr!
 "Denna kruka är mig dyr!
 "Ve, mitt barn!" — så hörs man skrika;
 En sin gamla länstol fattar,
 Medan bofven börsen snattar.

Fåfång skildring! ingen tunga
 Vår förbistring tolka kan;
 Sjelf Homerus, lefde han,
 Skulle knappast henne sjunga.
 Den ej såg, ej fatta gitter,
 Hur vår kalk var rysligt bitter.

Dödlige, hvars dagar skrida
 Sorglöst, fast i sakta mak,
 Tänk ej såsom afgjord sak,
 Att de städs bli lika blida:
 I en hast sig allt förbyter,
 Midt i lugnet stormen ryter.

Stormen ryter, och mot stranden
 Fraggigt vilda vågor slå;
 Fåfångt arme seglarn då
 Sträcker ut den trötta handen:
 Dödar fjerran, dödar nära
 Plåga sinnet och förfära.

Döden sjelf är mindre bitter,
 Än den långa farans stund;
 Fasan unnar ingen blund,
 Hon med öppna ögon sitter,
 Och vansinnig kring sig stirrar,
 Eller som ett spöke irrar.

Hvad är menskan, att hon skryter
 Öfver krafter, drift och råd?
 Modet, ofta öfverdåd,
 Färg vid minsta pröfning byter;
 Kastar skölden, rymmer fältet,
 Löser upp det spända bältet.

Så var dock hos oss ej fallet:
 Blott för eldens raseri
 I det sista vekö vi,
 Och af bräckta bjelklag skallet
 Följde husfar, barn och moder,
 Hvilka gjöto tårefloder.

Mången, grymt på flykten drifven,
 Träffades från eget tak
 Af en eldbrand, som med brak
 Blifvit ur sin fogning rifven,
 Mången fick med lifvet gälda,
 Att han halp i nöden ställda:

När ej örat mer kan höra,
 Och ej ögat mera se,
 Tanken räkna knapt till tre;
 Hand och fot sig icke röra,
 Måste menskokrafter svika,
 Ödmjukt för sitt öde vika.

VIII. GAMMAL MAN PÅ GATA

Ensam blef jag,
 Löf faller af, så far lifvets behag,
 Vandraren stapplar vid statven,
 Blickar åt grafven.

Stunderna gå,
 Bölja på bölja i sjö likaså,
 Hvad blir väl mennisko-öde?
 Fråga de döde!

Glädje är kort,
 Kommer en pust, kan han jaga den bort.
 Sorg på besök, sur och bitter,
 Sitter och sitter.

Vänskapens band
 Länk efter länk fräter tidens tand,
 Och med hvar flyende timma
 Slocknar en strimma,

Ungdom är yr:
 Fjeril från blomma till blomma flyr;
 Gammal man trivves ej ute,
 Hemma jag sate!

Hvar har jag hem?
 Hvar har jag stol? Eld roffade dem;
 Knapt af det vänliga huset
 Hittar jag gruset.

Härjaren kom,
 Bläste i bok alla bladen om;
 Börja från början nu åter,
 Tid ej tillåter.

Vishet är god,
 Pröfvar ej mindre än svärdsegg mod;
 Piltar till mjödhornet strömma,
 Männer det tömma.

Skofvor och gull
 Glimma och glittra för krypet i mull,
 Ofvanom stoftet är veta
 Bättre än leta.

Sent uppå natt
 Jag vid min lampa begrundande satt,
 Läste i herrliga skrifter
 Fädrens bedrifter.

Tecknade grannt
 Allt hvad de gümde förträffligt och sannt,
 Såg mer och mera sig fylla
 Lådor och hylla.

Tänkte för mig:
 Fröjd är att lysa de unga på stig,
 Flit, innan tinglas utrunnit,
 Aldrig nog hunnit.

Nu är det slut:
 Arfsbrefvet plånade lågorna ut;
 Nya besittningar samla
 Tör ej den gamla.

Dock har jag tröst:
 Skön brinner känsla i redlig mans bröst,
 Lycker ock sömn, hvad det lider,
 Ögat omsider.

IX. NATTBETRÄKTELSEN.

Förfluten var den första eldnatt; kom så dag
Och sjönk i lågor, lika fasansfull och vild,
Den andra natt skref ut sin gärd med djerfva drag,
Allen' satt mången nu från hem och vänner skild.

I ensamheten vakna tusen tankar opp,
Som Neckerosor dyka ur den stilla å,
Och anden flyger uti obehindradt lopp
Inunder stjernepella, den etherrena, blå.

Der ligger -- hördes suck på suck -- urgammal stad
Med all sin prakt och ära; hvilken sorglig syn!
Hvart sjönk hon hän af stolta hus den långa rad?
Blott tjocka rökmoln hvälfva fram vid himlabryn.

Hvad sekler efter sekler fikt att reda in,
Likt gräs af fareld, ödelades på minut,
Hvad store Förstar rikt att smycka laggt sig vinn,
Smalt upp som vaxbild. Strängt var himlens straff-
beslut.

Mest menskohjerta syns i världen underbart;
När det är rent, Guds englar spegla sig deri;
Att pröfva det, den svarta synden aflad vardt,
I början skuggrädd, trotsig sen med raseri,

Den förste vank, som röjer sig på själens grund,
Man aftvår noga, som från dyrsta klädning flack,
Det första samvetsqual ej unnar ögat blund,
Som blottadt hämdsvärd hota ser med isig skräck.

Ung synderska sig gömmer under slöjors hägn,
Hon blygs för lytet på den eljes fagra hy,
Hon spar ej smink, ej doftande essensers regn,
Och rodnar så, om syster ens näms henne bry.

Men ödygd vexer snart, och ogräs rötter slår,
Tills innan kort vid ljusan dag på öppet torg
Oslöjad Lustan med sin tärna, Fräckhet, går,
Af Trotset följd, som skansar sig i bombfri borg.

Det kalla Högmod dyrkar mer sig sjelf än Gud,
Och ockrar med den armes ringa egendom,
Dess öra väms vid öfvergifnas klagoljud,
För tiggarns bön det stänger dörr med lås och bom;

Och Afund sitter i sin huggormskula gömd,
Och gnager der på dräpta likars nakna ben,
Men tvinar jemt, till outsläcklig hunger dömd,
Och ögat rinner, tål ej dagens friska sken.

Emellertid den Evige från Ljusets sål
Med blick, som tränger genom alla töckens natt,
Bekymmerfull ser vexe afgrundslynglets tal,
Liksom ej funnes lag, och straff för brotten satt.

Då slungar han sin blix till jordens vrånga folk,
Och krossar synden, att han aldrig reser sig;
Men för de goda dundret är hans varnings tolk,
Att deras fot ej dröja må på lastens stig.

Fromt undergifue, hur sig vänder ödets hjul,
Vi böre godt som ondt af himlen taga mot.
Den ej i år med gammal fröjd får fira Jul,
Till nästa huggnas kan; ej båtar tafatt knot.

För några dar, ho trodde sig slik ängslan sē,
Och höra brakket af de nederbrända hus?
Dock sägs med skal: ej under under solen ske,
Af mången kongastad ej namn mer finns, ej grus.

En droppe hållkar berg, och gullring nöts på hand,
Och för det nya måste gammalt vika bort,
Sjelf menskors slägt försvinner liksom strå på strand,
Val äran evig är; men Lagrens grönska kort.

Vet, hoppets stämman hvisskar hugnande och blid:
Till skön fulländning skrider allt hvad skapat är.
När storm blåst ut, när krig är slut, le lugn och frid;
Djupt under snö förmultnar frö, som gullax bär.

Så öfver askan utaf vår förbrända bygd
Skall ordna sig en stad ännu med osedd glans,
Och hjerta tjusfullt klappa der för tro och dygd;
Och högtidssmyckade Chariter gå i dans.

Förglömdt är då det hemska tjut, nu örat när
Af trogna husdjur, klagande vid öde port,
Och fremling, som på ståtligt fejad gata står,
Tom saga tror allt hvad förtäljs om härjad ort.

Åt jordens Ädle är beskärd den ljuvva lott,
Att från oss jaga qvalen, bota ångst och brist,
Att resa upp palats, der fordom koja stått:
Mer säll är hulpen ofta, än den intet mist.

Spörj seglaren, som frälst ur vilda svallets nöd,
Från brusten plankan skådar älskad hemlandskust!
Spörj hjelten, ryckt med sargad kropp ur säker död,
När segren blåses i trumpet, ho njöt hans lust?

På villande äng,
Bland gnistor som spraka,
Helt ensame vaka
De flyktade små, utan tak, utan säng.

Med ängslande rop
De händerna lyfta,
De darra, de snyfta,
Och smyga sig samman, en jemmerfull hop.

Ljuslockig och from,
Bestyr liten tärna,
Vill värma, vill värna
Gullbroder, och läskar den divana gom.

Hon kysser hans mund,
Hon vyssjar, hon vaktar,
De andra hon saktar,
Och liten en sluter sitt öga till blind.

Som engelns så vek
Är känslan hos kvinnan,
Huldt moderlig -- innan
Hon anar det ens -- emot dockän i lek.

Der sitten I små
I skräcknatten, sena,
Med hjertan så rena,
Med läppar så friska, och ögon så blå!

Men hvad är det mer?
Nog kommer väl mamma;
Ur hemkojans flamma
Hon bärgar båd kläder och namnam åt er.

Går dag eller par,
Förgäten är nöden,
Och tårarnas flöden.
Barnsorg är ett vårmoln; den kommer och far.

Hvad ypperlig lott!
När vådan är öfver
Ert hjerta behöfver
Ej balsam; det sjelft är så majfriskt och godt.

Ty barndomens tid
Ren kärlek blott andas,
Och himmelen randas
Från morgon till qväll lika vänlig och blid.

Den drömmer ej än
Om afundens ränker,
Om arglist som stänker
I skumrasket smuts på sin sätaste vän.

Och högmodets kraf,
 Som pinar och fräter,
 Som nicka förgäter,
 När höfligt man bugar, den vet icke af.

Välsigne er Gud!
 I tukt och i ära
 Ni dagligt må lära,
 Att älska hans vilja och hålla hans bud!

I nymurad stad
 Der skolen I tåga,
 Och fråga, och fråga:
 Så gör man på grafgård der kors stå i rad.

X. AURA OCH KLIO.

Framskriden långt var qvällen,
 Helt ensam Aura satt:
 En måne blek på hällen
 I nordisk sommarnatt.

Och tårar kinden plöjde,
 Som Magdalenas mild;
 Sin blick mot himlen höjde
 Den sorgsna marmorbild.

Och spridda lockar flöto
 Kring skuldror, öfver barm,
 Och liljefingrar slöto
 Stum citra i dess arm.

Ett norrsken plötsligt ljungar
 Utöfver etherhaf,
 Den dolda trollverld slungar
 En strålig jetteglaf.

Orörlig Aura blickar
 Kring härjad tempelstad,
 Ur ljusskyn vänligt nickar
 Dess syster, vän och glad.

I Greklands gudalunder
 Hon vext bland hjeltar opp;
 Hon räknar livvets stunder,
 Och mäter tidens lopp.

"Sitt ej så dyster, syster!
 "För jord är sorgen blott;
 "Odödliga ej lyster
 "De arma menskors lott."

"Val sannt der du är boren,
 "O Klio; men förlåt,
 "Den elyseiska våren
 "Ej sträcker sig hitåt.

"I dunkla skogars gömma
 "Min barndomstid förled,
 "Der vilda forsar strömma
 "Från isgrå fjellar ned.

"Mitt ödes sälla skiften
 "Du känner ju förut;
 "Skrif upp i minnesskriften:
 "Nu *Aura sjungit ut!*

"Mitt tempel brunnit neder,
 "Som vise Förstar redt,
 "Hvars trefnad och hvars heder
 "Århundraden ha sett.

"Kring vigda altarkransen
 "Ej Finska svenner stå,"
 "Ej dän till högtidsdansen
 "De tjusta tärnor gå."

"Jag vet, jag vet!" -- så svarat
 Den mö från Helikon:
 "Din cittra jag bevarar;
 "Gif Delos' gud sitt lån!"

"Min cittra; nej, förmätna!
 "Blott här jag lägger den;
 "Blir jag ock den förgätna,
 "Hon skall dock klinga än.

Vid Kejsarstoden, höga,
 Sjönk varligt cittran ned;
 Från saligt hjelte-öga
 Skön ljusning vidt sig spred.

Anm. Elden skonade Solennitets-salen, der den dyra
Alexanders-stoden höjer sig öfver högtidskathedern.

XII. MATTHEI EVANGEL. 18 v. 20.

Första och några följande Söndagar efter branden
firades Gudstjenst å Kuppis under bar
himmel.)

Utur kojor, brända, stjelpta,
Vådligt hjälpta,
Herre, nalkas vi din fot.
Du en syndig verld förkrossar,
Du förlossar:
Sänder krämpa, sänder bot.

Du, som räknar hufvudhåren,
Skåda tåren
På den tryckta fadersbarm!
Barnen hungra, skria, klaga;
Styrk de svaga,
Dignande på tröttad arm!

Du, som smyckar blommans stängel,
Sänd din engel
Till den kränka modrens bädd,
Som utur de vilda glöden,
Rof för nöden,
Spratt, lik jagad dufva, rädd!

Menskan bygger bo och näste,
Borg och fäste,
Och en gnista allt förstör;
Menskan äflas, bråkar, fiker,
Hårsmon sviker,
Och ett vindkast allt förströr.

Hvar finns tröst i fasens stunder?
List och funder
Fylla opp en vrängsinnt jord;
Vän till vän förtvillad vänder
Knutna händer:
Vinden fångar toma ord.

Herre, du är evigt lika,
Qvalen vika
För din mildhets morgonsol.
Hjerta, som dig ödmjukt nalkas,
Hugnas, svalkas,
Jesu, vid din nådastol.

O, hur ljustigt vor' att dröja,
Knä sitt böja
I ditt tempel, Herre kär!
Men nu stå dess murar öde,
För de döde
Smygeld svepningen förtär.

Gud, ditt arma folk välsigna!
Fast vi digna
Under gisslets hårda slag,
Tröstar löftets ord, det gamla:
"Hvar sig samla
"Tære uti mitt namn, är jag."

Fader, tag vår syndabörda,
 Låt oss skörda
 Lif, der vi för döden sått!
 Sand till oss din helge Ande,
 Att han blande
 Bön med vår, och mane godt!

Skona oss för hårda tider,
 Hat och strider,
 Eld och brand miskundelig!
 Lär oss, Gud, din sanna fruktan
 Utan tuktan!
 Led oss uppå lifsens stig!

Låt ur evigt otömd källa
 Glädje välla
 Ifrån barn till barnabarn!
 Slå den ondes välde neder,
 Hans, som breder
 För hvar oskuld syndens garn!

Vänd dig ej från våra bygder!
 Skönsta dygder
 Låt i alla hjertan gro!
 Och när dödens stund är inne,
 Fyll vårt sinne
 Med de Sällas himlaro!

Innehåll.

- I. Klockan IX.
 - II. Domkyrkan.
 - III. Verldsborgaren.
 - IV. Försoningen.
 - V. Visaren å Tornuret.
 - VI. Menniskovännen.
 - VII. Förvirringen.
 - VIII. Gammal Man på Gata.
 - IX. Nattbetraktelser.
 - X. Barnen.
 - XI. Aura och Klio.
 - XII. Matth. Evangel. 18 v. 20.
-